

Vergaderjaar 2002–2003

23 432

De situatie in het Midden-Oosten

Nr. 75

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 7 februari 2003

Op 6 februari jl. heeft de Turkse regering Nederland formeel verzocht om drie Patriot-raketverdedigingssystemen te stationeren in Turkije. Heden heeft de Regering besloten positief te reageren op dit rechtstreekse verzoek van Turkije om militaire ondersteuning bij de verdediging van zijn grondgebied.

In de brief van de Regering van 6 december jl. (Kamerstuk 23 432, nr. 65) werden de Patriot-raketverdedigingssystemen genoemd als onderdeel van het Amerikaanse verzoek aan Nederland om bij te dragen aan de planning ten behoeve van een eventueel militair optreden tegen Irak. Het besluit tot stationering van Nederlandse Patriot-systemen in Turkije is genomen in reactie op een verzoek van een NAVO-bondgenoot. Het besluit staat dus als zodanig los van, en loopt niet vooruit op, een eigen Nederlands oordeel of al dan niet sprake is van «material breach» door Irak. De beschikbaarstelling van Nederlandse Patriot-systemen voor Turkije is een preventieve, defensieve militaire maatregel. De eenheden worden beschikbaar gesteld voor een termijn van zes maanden.

De Patriots zullen deel gaan uitmaken van de luchtverdedigingcapaciteit in een regio van Turkije die binnen het bereik valt van Irakese tactische ballistische raketten. Indien het komt tot een militair optreden tegen Irak onder leiding van de VS, dan neemt de dreiging van een Irakese aanval tegen Turkije toe. Gelet op ervaringen uit het verleden is die dreiging niet ondenkbeeldig.

De Nederlandse Patriot-systemen zullen per schip worden vervoerd naar Turkije. Vanwege de noodzakelijke voorbereidingen is thans niet precies bekend wanneer de Patriots ter plekke zullen zijn en operationeel gereed voor inzet. Een Nederlandse verkenningsmissie zal de omstandigheden ter plekke onderzoeken, op basis waarvan de samenstelling van de eenheid verder zal worden toegesneden op de situatie. Volgens de huidige verwachting zal het totale Nederlandse contingent uit ongeveer

350 militairen bestaan, ervan uitgaande dat de bewaking grotendeels in handen zal zijn van Turkije.

Volgens een risico-inschatting van de Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst zijn de veiligheidsrisico's voor het Nederlandse personeel, naast de Irakese raketdreiging, vooral gelegen in verschillende vormen van criminaliteit en een kans op terroristische aanslagen. Daartegen zullen de noodzakelijke maatregelen worden genomen. Turkije is overigens als gastland verantwoordelijk voor de bescherming van de Nederlandse militairen; het statusverdrag van de NAVO is van toepassing.

De planning van de stationering van de Nederlandse Patriots in Turkije wordt gecoördineerd met Turkse militaire autoriteiten en US Central Command. De VS leveren zelf ook Patriot-systemen voor andere locaties in Turkije. Daarnaast zal de VS ook bijdragen aan de raketverdediging van Israël.

Met de stationering van drie systemen zijn additionele uitgaven gemoeid in de orde van grootte van 15 tot 20 miljoen euro. Deze uitgaven kunnen worden geacommodeerd binnen de post vredesoperaties van de HGIS.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. G. de Hoop Scheffer

De Minister van Defensie,
H. G. J. Kamp